

Izpētes autors: arhitekta Dace Lukšēvica

sertifikāts Nr.1-00602

Pasūtītājs : Artūrs Andrišūns

Adrese: Rūpniecības iela 28, Bauska

Objekts: TRĪS ĒKU:

DZĪVOJAMĀS ĒKAS **Rūpniecības ielā nr.32**

(būves kadastra apzīmējums 4001 0030081
005);

PALĪGĒKAS **Rūpniecības ielā nr.30** (būves
kadastra apzīmējums 4001 0030081 **009**);

DZĪVOJAMĀS ĒKAS **Rūpniecības ielā 30**

(būves kadastra apzīmējums
40010030081**004**)

Bauskā

FASĀŽU ARHITEKTONISKI MĀKSLINIECISKĀ INVENTARIZĀCIJA

Izpētes autore.....D.Lukšēvica

LAS sertifikāts..... Nr.1-00602

2025.g. novembris, Jēkabpils

SĒJUMA SATURS.

1. Ievads
2. Ziņas par kvartāla būvvēsturi
 - 2.1. Novietojums
 - 2.2. Kvartāla būvvēsture
 - 2.2.1. Ēku īsa būvvēsture
3. Inventarizācijas rezultāti
 - 3.1. Ēku apjomi un novietojums kvartālā
 - 3.2. Fasādes.
4. Secinājumi un rekomendācijas
5. Esošās situācijas fotofiksācijas attēlu saraksts
Esošās situācijas fotofiksācijas attēli (6.- 39.)
6. Rasējums.
 - 6.1. Stāva plāns

AMI -1

1. IEVADS.

Trīs ēku (divas dzīvojamās un vienas saimniecības ēka Bauskā, Rūpniecības ielā 30 un 32) fasāžu arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija veikta laikā no 2023.gada novembra līdz 2024.gada septembrim, sagatavota 2025.gada novembrī pēc ēku īpašnieka Artūra Andrišūna pasūtījuma.

Izmantoti teksta un vizuālie materiāli no NKMP arhīva, Bauskas pilsētas muzeja krājuma, R.Ābelnieka un A.Urtāna grāmatas "Bauska – pilsēta, kur satiekas...", ēku kadastrālās inventarizācijas lietas, Bauskas novada būvvaldes arhīva materiāli, interneta vietne Wikipēdija. Ēku fotofiksācija veikta 2023.g.15.novembrī, 2024.g.5.martā un 3.aprīlī – fotogrāfēja D.Lukšēvica; 2024.gada septembrī, oktobrī – fotogrāfēja A.Andrišūns).

Ēku fasāžu inventarizācija fiksēta pirms koka palīgēkas (kad.apz. 4001 0030081 **009**) demontāžas 2024.gada oktobrī un fiksētas liecības arī demontāžas laikā.

Izpētes atskaite sagatavota **1** eksemplārā (papīrā), kas iesniegta pasūtītājam kopā ar atskaiti digitālā (pdf) formā. NKMP PDC un izpildītājam atskaite iesniegta digitālā formā.

2.1 NOVIETOJUMS.

Trīs apsekojamās ēkas izvietotas kvartāla starp Kalna, Kalēju, Rūpniecības ielām dienvidu malā.

Kaut arī adrese tām fiksēta Rūpniecības ielā, visas trīs ēkas izvietotas cieši gar Kalēju ielu un to fasādes veido **Kalēju ielas** pilsētībūvniecisko ainavu.

1.att. Kvartāla apbūves novietojums Bauskas vēsturiskā centra teritorijā.

2.att. Apsekojamās ēkas Nr.32, Nr. 30 -009 (šķūnis), Nr. 30- 004 (dzīvojamā ēka) .VZD kartes izdrukā ar kvartāla apbūvi (2024.g).

2.2. ZIŅAS PAR KVARTĀLA BŪVVĒSTURI.

Kvartāls atrodas pilsētas teritorijā kopš tās dibināšanas gada (1584.g.) 1968.gadā Bauska iekļauta 18.aizsargājamo Latvijas vecpilsētu sarakstā, no 1988.gada Bauskas vecpilsēta ir Valsts aizsardzības pilsētbūvniecības pieminekļis Nr. 7425. Kvartālu ietverošo ielu nosaukumi mainīti vairākkārt, vienīgi Kalēju iela nav mainījusi savu sākotnējo vēsturisko nosaukumu. Rūpniecības iela ir daļa no kādreizējās Pils ielas (līdz 18.gs.), pēc tam Mazā pils iela, Nabagmājas iela, no 1976.- Kārļa Reiskarta iela, bet 1989.gadā atguva nosaukumu Rūpniecības iela.

I periods. Pilsētas dibināšana. Vieta, kur šodien atrodas Bauskas pilsēta, tikai netieši saistās ar sākotnējo Bauskas pils (celta 1443.g.) Vairogmiestu, jo kad tas sāka traucēt pils aizsardzībai un pilsētiņas izaugsmi ierobežoja tās atrašanās uz šauras pussalas, 1584. gadā pēc Kurzemes hercoga pavēles miestu likvidēja (1575.gadā nodeg viss miests, izņemot baznīcu) un iedzīvotāji sāka jaunas pilsētas būvi Mēmeles kreisajā krastā, mūsdienu Bauskas vecpilsētā.¹

Bauska pilsētas tiesības saņem 1609.gadā. Vieni no pilsētas vārtiem , iespējams, atradušies tagadējās Rūpniecības ielas rietumu galā ².

Par sākotnējo - **17.gadsimta** apbūvi pilsētā maz kas zināms, jo **18.gadsimta** sākumā Lielajā Ziemeļu karā tiek nopostītas 2/3 pilsētas apbūves. Pilsētas iedzīvotājiem vajadzēja nojaukt ēkas un atdot kokmateriālus pils nostiprināšanai. Sekoja 1709.gads – bada gads. 1710.gada mēra epidēmijas rezultātā samazinās pilsētnieku skaits. 1711.gadā saglabājusies tikai 1/3 daļa pilsētas. Pilsētā atļauj apmesties sabēgušajiem apkārtnes zemniekiem. ³

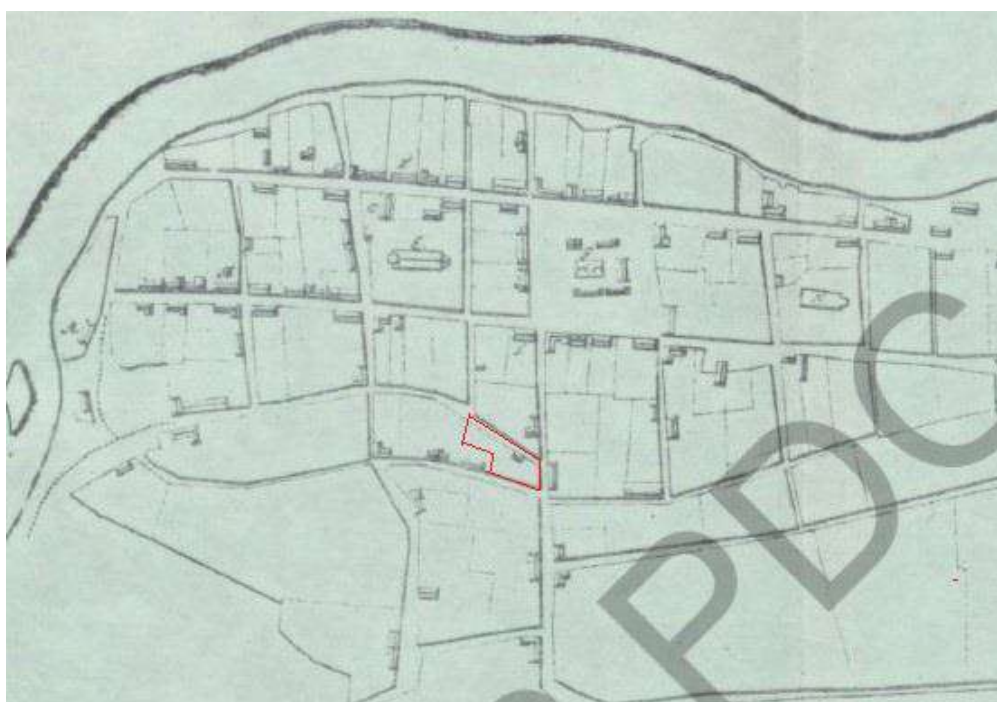
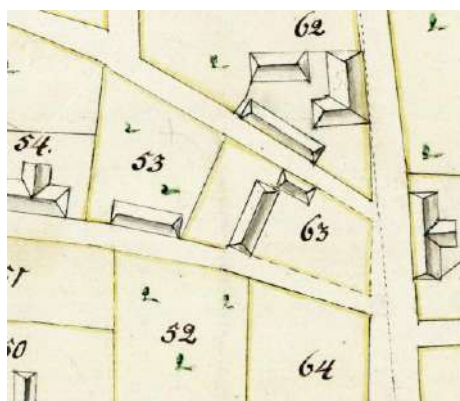
¹ Vikipēdija. Bauskas vēsture.

² VKPAI PDC Bauskas pilsētas vēsturiskā centra attīstības vēsture, lieta 7425-5976, S.Rusmanis.2000.g., Bauskas vēsturiskā centra attīstības vēsture, 10.lpp.

³ VKPAI PDC Bauskas vecpilsētas izpēte. I.Bākule, Bauskas vecpilsētas izpēte, 1986.g. lieta 7425-7931-85-KM, 18.lpp.

18.gs. beigās - 1797.g. pilsētas kartē (3.att.) apsekojamais kvartāls (īpašumi nr. 53 un 63) ir tikai daļēji apbūvēts.

3.att. Kvartāla apbūve - fragments no Bauskas pilsētas 1797.gada kartes ⁴

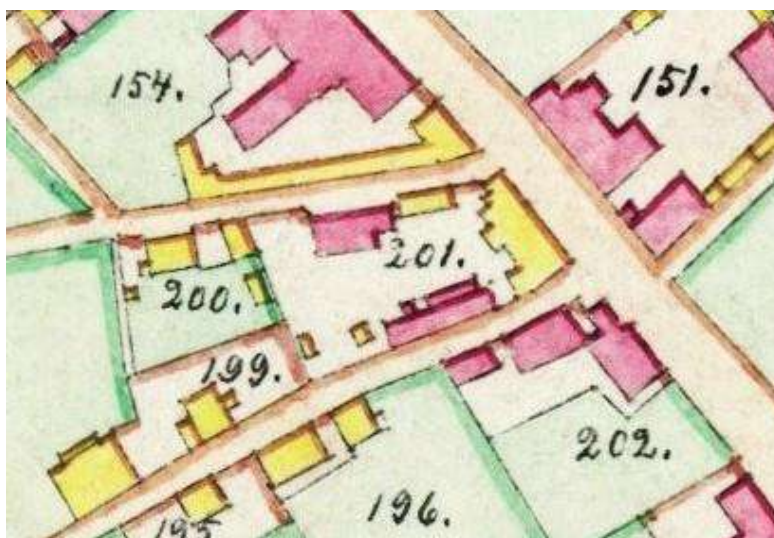
4. att. Bauskas pilsētas 1814.g . kartes fragments⁵.

II periods. **19.gadsimts.** Kad 1814. gadā apstiprināja pilsētas plānu (**4.att.**) , Bauskā bija 108 ēkas un 28 apbūves gabali. Apsekojamā kvartālā parādās viena ēka, kas novietota ar garāko fasādi gar Rūpniecības ielu. No 1820. gada Bauskā atļāva apmesties ebrejiem, kas līdz tam bija dzīvojuši atsevišķā apmetnē aiz upes. 1823. gadā Bauskā bija 120 dzīvojamo māju, no kurām seši bija mūra vai ķieģeļu nami, 1848. gadā zemniekiem atļāva brīvi apmesties visā Kurzemes guberņas teritorijā (t.sk. pilsētās), Bauskā ieradās daudz lauku amatnieku. Lielais tirgus apmeklētāju skaits noveda pie tā, ka Bauskā 1858.gadā bija 25 krogi un iebraucamās vietas.⁶ Vairāk kā puse no pilsētas iedzīvotājiem bija ebreji, kuriem 1863. gadā piederēja septiņdesmit no pilsētas 75 bodītēm. Kopš 19. gadsimta beigām turīgāko pilsētas namsaimnieku, amatnieku un uzņēmēju vidū minēti arī latvieši. Pilsētā uzplaukst rūpniecība un amatniecība.

⁴ LVVA, 1679.f., 156.lieta, 111.lp.

⁵ VKPAI PDC Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, Kartes kopija, kas zīmēta pēc 1797.g.kartes. lieta 7425-5816-30-KM, 36.lpp.

⁶ Vikipēdija. Bauskas vēsture.

5. att. Kvartāla apbūve (īpašumi 200 un 201) Bauskas pilsētas 1882.g. kartē⁷.

1882.gada kartē apsekojamais kvartāls apbūvēts gar Rūpniecības, Kalna un Kalēju ielām. (**5.att.**). Taču ēku izmēri, materiāls un novietojums tikai daļēji atbilst 21.gs.20.gadu situācijai (**2.att.**). 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā pilsētā plašumā izvērtās ķieģeļu ēku celtniecība⁸.

III periods. 20.gadsimta pirmā puse. Trūkst ziņu par 1.pasaules kara postījumiem Bauskā. 1936.gada Bauskas pilsētas apbūves noteikumi vecpilsētā atļāva būvēt tikai slēgtu apbūvi un vienīgi no nedegoša materiāla. ⁹. Šobrīd trūkst ziņu par 20.gs.30.gadu pārbūvēt apsekojamajā kvartālā. Iespējams, šajā laikā top mūra žogs, kas apvieno kvartāla D malas ēku fasādes gar Kalēju ielu, veido slēgtu apbūvi.

Bet 2.pasaules karš - laiks no 1941.- 1948.gadam, iespējams, ienesa lielas pārmaiņas kvartāla apbūvē. Ir zināms, ka 2.pasaules kara laikā 1944.gada septembra vidū aviācijas uzlidojumos tika sagrauta trešdaļa Bauskas ēku (100 ēkas sagrautas, 300 ar dažādām postījumu pakāpēm)¹⁰. Tiek saspridzināts Rūpniecības ielā uzceltais Aizsargu nams (**1.att.**), tiek iznīcināta mūra celtnes lielā zāle.¹¹ Šis fakts noticis ciešā tuvumā apsekojamam kvartālam - Rūpniecības ielas pretējā pusē un, visticamāk, skāris arī apsekojamā kvartāla apbūvi.

IV periods. 20.gadsimta otrā puse.

Sagrautās pilsētas atjaunošanas darbi sākušies vairākus gadus pēc kara. Ir zināms, ka 1950.gadā notika Kultūras nama (bij Aizsargu nama) sagrautās daļas atjaunošana. ¹² Visticamāk, ka tieši šajā laikā atjauno arī dzīvojamo ēku Rūpniecības ielā Nr.30 iepretim kultūras namam ielas pretējā pusē. Apbūve pie Kalna ielas (koka) saglabājusies līdz 20.gs. 80.gadu vidum. Dolomītakmens mūra žogs ar māla kārniņu jumtiņu top nojauktās vēsturiskās apbūves vietā.

⁷ LVVA 1679 fonds, 156.apraksts, 106 lieta . Fragments no kartes.

⁸ Vikipēdija. Bauskas vēsture.

⁹ VKPAI PDC Bauskas pilsētas vēsturiskā centra attīstības vēsture, lieta 7425-5976, S.Rusmanis.2000.g., Bauskas vēsturiskā centra attīstības vēsture, 11.lpp.

¹⁰ Vikipēdija.

¹¹ R.Ābelnieks "Bauska -pilsēta, kurā satiekas...", 131.lpp.

¹² R.Ābelnieks "Bauska -pilsēta, kurā satiekas...", 132.lpp.

1985.gadā Bauskas pilsētas mākslinieks izstrādājis krāsojuma pases vecpilsētas ēkām t.sk. arī Rūpniecības ielā nr. 28.¹³

Uz mūra žoga Kalēju ielā (apsekojamā kvartāla D mala) netālu no Kalna ielas 1999.gadā tapis Bauskas Mākslas skolas audzēkņu darbs, kas veltīts Bauskas 390.gadu jubilejai.¹⁴

V. periods. 21.gadsimts. Kvartāla apbūve kopumā saglabājusies no 20.gs otrās puses. Atsevišķas koka ēkas nolietotojās – nonākušas avārijas stāvoklī. 2001.gadā apsekojamo gruntsgabalu atgūst īpašnieki Artūrs Jofe un Gunārs Jofe, bet **2023.gadā** šo Jofes dzimtas īpašumu iegādājas Artūrs Andrišūns.

2.2.1. ĒKU ĪSA BŪVVĒSTURE.

2.2.1.1. Dzīvojamās ēkas Rūpniecības ielā **nr.32** (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **005**) celšanas gads nav zināms. Iespējams, ka 18.gs. beigās (**3.att.**) šajā vietā atradusies kāda lielāka saimnieciska rakstura celtnē, kura 19.gs. sākumā zudusi, bet 19.gs. beigās šajā vietā atradusies neliela koka celtnē (**5.att.**). Visticamāk ka mūra dzīvojamā ēka tapusi 20.gs. pirmajā pusē – līdz 2.pasaules karam. Iespējams, ēka celta kā darbnīca.

2.2.1.2. Saimniecības ēkas Rūpniecības ielā **nr.30** (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **009**) celšanas gads nav zināms. 19.gs. beigu pilsētas plānā (**5.att.**) šajā kvartāla daļā redzama mūra ēka, kura zudusi, bet, iespējams, saglabājusies mūra sienas pamatnes daļa gar Kalēju ielu. Koka šķūnis tapis, visticamāk pēc 2.pasaules kara, sekundāri izmantojot iepriekšējās būves koka konstrukcijas (pārseguma sijas, mūrlata).

2.2.1.3. Dzīvojamās ēkas Rūpniecības ielā **30** (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **004**) celšanas gads nav zināms, iespējams, 20.gs. otrā pusē. Izmantoti sekundāri lietoti būvmateriāli (dažādu periodu, ražotāju sarkanais māla ķieģelis).

3. INVENTARIZĀCIJAS REZULTĀTI

Pēc Bauskas vēsturiskā centra izpētes secinājumiem, apsekojamās trīs ēkas pieder pie **vēsturiskās fona apbūves**, kas tapušas laikā no 19.gs. beigām līdz 20.gs. 1.pusei., kad pilsētā uzplaukst rūpniecība un amatniecība.

3.1. ĒKU APJOMI UN NOVIETOJUMS KVARTĀLĀ.

Trīs ēkas, kuru adrese attiecināma uz Rūpniecības ielu, **faktiski izvietotas gar Kalēju ielu**. Tās atrodas Bauskas vecpilsētas vēsturiskā centra teritorijā (Valsts nozīmes pilsētībūvniecības piemineklis ar aizsardzības Nr.**7425**) un veido kultūrvēsturiski nozīmīgu autentisku Kalēju ielas vēsturiskās apbūves ainavu, pieder pie Bauskas vecpilsētas fona apbūvei kurai jā saglabā apjomu mērogs, **būtiskas izmaiņas** nav pieļaujamas¹⁵.

Kvartāla austrumu robeža pieguļ **Kalnu ielai** - šodien vienai no Bauskas transporta noslogotākajām ielām, bet sākotnēji - vecpilsētas centra iela. Apsekojamā kvartāla vēsturiskā apbūve (1882.gada kartē – koka apbūve) gar Kalnu ielu zudusi 20.gs. 80.gadu beigās. Tagad kvartāla teritoriju no ielas nodala mūra žogs ar viena stāva saimniecisku ēku apjomiem

¹³ Bauskas novada būvvaldes arhīvs. Fasāžu pases. K.Reiskarta iela 28, Padomju iela 4.

¹⁴ R.Ābelnieks, A.Urtāns "Bauska – pilsēta, kur satiekas...", SIA Jelgavas tipogrāfija, 2018.g. 147.lpp.

¹⁵ VKPAI PDC Bauskas vēsturiskā centra izpēte, lieta 7425-110597III, lapa AMI-2.

iekšpagalma pusē. **Apsekojamo trīs ēku apjomi** (īpaši dzīvojamā ēka **004**) veido kvartāla iekšpagalma ainavu, kura paveras no Kalna ielas pāri žogam.

Kvartāla dienvīdu robežu veido apsekojamo ēku Kalēja ielas fasādes – ķieģeļu mūra žogs. **Žogs** kā kvartālu nodaloša mūra siena. Tas būvēts kā atbalsta **siena starp dažādos līmeņos** atrodošos Rūpniecības ielas apbūvi un Kalēju ielu. Žoga viendabīgais mūrējums liecina, ka tā uz ielu vērstā ārējā daļa būvēta nesaistīti ar atsevišķo ēku apjomiem, funkciju, kas izvietotas cieši aiz žoga.

3.1.1.DZĪVOJAMĀ ĒKAS

Rūpniecības ielā nr.32 (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **005**) apjoms novietots (**2.att.**) perpendikulāri Kalēju ielai. Ēkas apjomu (**24., 25.att.**) veido divas daļas: neapmesta māla ķieģeļu mūra vienkārša daļa ar vienslīpu jumtu; koka apjoms, kas piebūvēts pie mūra ārsienas ar izbūvētu koka jumta stāvu, ar vienslīpu jumtu. Abi jumti novietoti savstarpēji perpendikulāri.

3.1.2. PALĪGĒKAS

Rūpniecības ielā nr.30 (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **009**) apjoms vienkārša ēka ar vienslīpu jumtu, novietota ar garāko malu gar Kalēju ielu.

3.1.3. DZĪVOJAMĀS ĒKAS

Rūpniecības ielā 30 (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **004**) divstāvu neapmestu māla ķieģeļu apjoms ar vienslīpu jumtu novietots cieši gar Kalēju ielu. Pateicoties Kalēju ielas reljefa pacēlumam, apjoms izceļas iekšpagalmā ar **2.stāvu apjomu.**

3.2. FASĀDES.

3.2.1. DZĪVOJAMĀS ĒKAS Rūpniecības ielā 32 (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **005**) fasādes (**6., 24.-27.att.**).

Sienas – neapmests **ķieģeļu mūris**, kas mūrēts ar kaļķu javu. Mūra lejasdaļā mitruma plankumi – sekas tam, ka pacēlies kultūrlānis iekšpagalmā, cokols apbērts ar zemi, apaudzis ar zāli. Tas veicina mitruma uzsūkšanos sienā.

Jumts – viļņotas asbestcimenta loksnes klātas ar sūnu apaugumu. Virs jumta saglabājušās divas mūra dūmvadu galvas.

Logi. Ēkas fasādēs saglabājušies četri koka logi L-1 (112x155 cm), izgatavoti 20.gs. 50. gados. Loga ārējās virsmas krāsojuma tonis brūns NCS S3020-Y40R.

Ārdurvis. Ēkas bēniņstāva ārdurvis D-3 – vēsturiskas **dēļu durvis ar horizontālu dēļu apšuvumu, kaltām virām.** (**29., 30.att.**) Dzīvokļu ārdurvis D-1 (**31.att.**), D-2 – koka pildīnu durvis, izgatavotas ~20.gs. 70.gados.

3.2.2. PALĪGĒKAS (šķūņa) Rūpniecības ielā 30 (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **009**) fasādes (**8., 10., 14.15., 16.att.**).

Sienas – ārsiena gar Kalēju ielu neapmests **ķieģeļu mūris- žogs**, kas mūrēts ar kaļķu javu (**6.-10.att.**). Mūra cokola daļā erodējuši ķieģeļi. Žogs kā kvartālu nodaloša mūra siena. Tas būvēts kā atbalsta siena starp dažādos līmeņos atrodošos Rūpniecības ielas apbūvi un Kalēju ielu. Žoga viendabīgais mūrējums liecina, ka tas būvēts nesaistīti ar atsevišķo ēku apjomiem, funkciju, kas izvietotas cieši aiz žoga. Ķieģeļu sienas faktūru veido vairāku pakāpienu ķieģeļu dzega, pilastrī, starp kuriem gludas (sekundāri?) apmestas (20.gs.

beigās apgleznotas) nišas kārtotas pārmaiņus ar blīvākā ritmā iebūvētām nišām, kurām pusloka arkas forma.

Iekšpagalma fasādes – koka dēļu apšuvums (**14.-16.att.**) veidojies stihiski atkarībā no saimniecības telpu pielietojuma - dažādi koka materiāli, dažādi iestrādāti sienas plaknē.

Jumts – viļņotas asbestcimenta loksnes klātas ar sūnu apaugumu. Ēkai nav saglabājušies dūmvadi.

Logi. Mūra žogā 20.gs. otrā pusē iebūvēti nelieli koka logi (**6., 7.att.**), krāsoti zilā tonī. Tie iebūvēti sekundāri esošā mūra sienā, neatbilstoši žoga fasāžu arhitektūrai. Ēkas iekšpagalma koka dēļu fasādēs saglabājušās vēdināšanas ailes virs dēļu durvīm ar režģu aizpildījumu (**15.att.**).

Ārdurvis. Palīgēkas iekšpagalma fasādē saglabājušās **koka dēļu** ārdurvis D-1 (**32.att.**), D-2 (**33.att.**), D-3 (**34.att.**), kuras, iespējams, sekundāri izmantotas no kādas senākas vēsturiskas koka saimniecības ēkas.

Grīda. Palīgēkas visā platībā saglabājusies **akmens bruģa** iesegums. (**35.att.**).

3.2.3. DZĪVOJAMĀS ĒKAS Rūpniecības ielā 30 (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **004**) fasādes (**6., 9.-12., 14. att.**).

Sienas – ārsiena gar Kalēju ielu neapmests **ķieģeļu mūris- žogs**, kas mūrēts ar kaļķu javu (**6.-10.att.**). Mūra cokola daļā erodējuši ķieģeļi. Žogs kā dzīvojamās ēkas mūra ārsiena. Ķieģeļu sienas faktūru veido vairāku pakāpienu ķieģeļu dzega, pilastri, starp kuriem gludas (sekundāri?) apmestas (20.gs. beigās apgleznotas). Nišas kā pusloka arkas starp pilastriem veido izteiksmīgu fasādes risinājumu.

Sānu fasāde pret saimniecības ēku (**14., 17.-19.att.**) neapmests māla ķieģeļu mūris, kas veidojies pārbūvējot esošu bojātu mūra sienu, izmantoti dažādi māla ķieģeļi.

Gala fasāde (**11.att.**) **pret Kalna ielu** ir veidota kā uguns mūris – bez ailēm, gludi apmesta, spilgtā krāsojuma dēļ akcentēta kā Kalēju ielas apbūves pārtraukums.

Iekšpagalma fasāde – neapmests māla ķieģeļu mūris, kas veidojies pārbūvējot esošu bojātu ēku (**12.- 14.att.**), izmantoti dažādi māla ķieģeļi, caurejoša plaša atdala A gala sienu no ēkas apjoma.

Jumts – viļņotas asbestcimenta loksnes klātas ar sūnu apaugumu. Ēkai viens dūmvads A gala sienas Z malā.

Logi. Iekšpagalma fasādē 2.stāvā iebūvēti divi koka logi (**12.att.**). Tie izvietoti atšķirīgos augstumos. 1.stāva logu un durvju ailes bez aizpildījuma.

Ēkas cokols ielas fasādē (Kalēju ielas) – neapmests ķieģeļu mūra, daļa ķieģeļu erodējuši. Pagalma fasādē cokols nav redzams, ķieģeļu sienas lejasdaļa mirkusi.

4. SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS

- Precīzs ēkas celšanas gads nav zināms nevienai no trim apsekojamām ēkām, vairākkārt mainījušies īpašnieki. No 2023.gada šī gruntsgabala un arī trīs apsekojamo ēku īpašnieks ir Artūrs Andrišūns. Tikai viena no ēkām šobrīd ir apdzīvota – dzīvojamā ēka Nr.32.

- Ēku novietojums: 1) reljefā- Kalēju ielas un iekšpagalma atzīme atšķiras par ~1.35 m; 2) iekšpagalmā 20.gs. laikā uzaudzis kultūrlānis - virszemes nokrišņu mitrums krājas tieši pie ēkas ārsienām. Esošā situācija daudzus gadu desmitus veicinājusi **ēku tehniskā stāvokļa pasliktināšanos**.

- Apsekojamo trīs **ēku apjomi** ietver sevī vēsturisku celtnu daļas, kas vairākkārtīgi pārbūvētas. Saglabājušos ēku arhitektūra vienkārša, askētiska,

izņemot mūra žoga būvi gar Kalēju ielu, bet ēku apjomi, to novietojums, fasāžu mērogs, izmantotais tradicionālais materiāls ir unikāli raksturīgs Bauskas vecpilsētas apbūvei kopumā.

- Apsekotajās ēkās šobrīd **saglabājušās** unikālas vēsturiskās liecības :
 - Divu dzīvojamo ēku apjomi ar neapmesta sarkanā ķieģeļa mūra ārsienām, sākotnējām jumta koka konstrukcijām;
 - atsevišķi **vēsturiski koka logi, bēniņu durvis** ēkā Nr 32;
 - **koka pārseguma sijas** no sākotnējās celtnes, **akmens bruģa seguma** fragmenti palīgēkā;
 - neapmestu ķieģeļu mūra žogs gar Kalēju ielu apvieno trīs būves veidojot **unikālu Bauskas vecpilsētas apbūves fragmentu**. Tas harmoniski iekļaujas Kalēju ielas ainavā tiešā tuvumā pie centrālās (Kalna) ielas.
- Šobrīd apsekotajā apbūvē **zudušas** liecības:
 - **sākotnējais** ēkas apjoms mūra žoga iekšpagalma pusē (koka palīgēka apsekošanas brīdī bija avārijas stāvoklī, tagad demontēta);
 - visām ēkām zudis sākotnējais **vēsturiskais jumta segums**. (koka skaidas, skārds (?))
 - sākotnējie logi, durvis.

REKOMENDĀCIJAS.

Respektēt **kvartāla izvietojumu** vecpilsētā ar vienu malu pie centrālās ielas.

♦ Saglabāt esošo vēsturiski izveidojušos **ēku apjomus**, atjaunot, remontēt neapmesta **ķieģeļa fasādes**. Atjaunot zudušo apjomu. Ēku pārbūves gadījumā respektēt, ja iespējams, saglabāt esošo mūra ēku un mūra žoga **dzegu līmeņus**, jumta koka konstrukcijas. Saglabāt **mūra dūmvadus**, kas ir neatņemami vēsturiskas dzīvojamās apbūves elementi.

♦ Lai atjaunotu iekšējā pagalma vēsturisko veidolu un nodrošinātu trīs apsekojamo ēku labu ekspluatāciju, nepieciešams izstrādāt ēku atjaunošanas vienotu **būvprojektu visām trim ēkām un tām piegulošo labiekārtojumu**, jo vēsturiski mūra žogs gar Kalēju ielu apveido šīs būves veidojot unikālu Bauskas vecpilsētas apbūves fragmentu.

♦ Risinot **labiekārtojumu**, iecerē ietvert arī **zemes līmeņa pazemināšanu iekšpagalmā**, lai nodrošinātu esošo ēku cokola novietojumu vismaz 20 cm virs zemes virsmas. Izvēloties iekšpagalma seguma materiālu respektēt gan vēsturisko vidi un gan **funkcionāli nepieciešamo risinājumu** ēkas iedzīvotājiem, nodrošinot **virsūdeņu novadīšanu** no iekšpagalma.

♦ Dzīvojamā ēkā Nr.32 **saglabāt un remontēt** tehniski labā stāvoklī saglabājušos **koka logus, bēniņu koka dēļu durvis, koka pildīņu ārdurvis**. Ja nepieciešama logu nomaiņa slikta tehniskā stāvokļa dēļ, jaunus logus izgatavot kopējot esošo vērtību dalījumu un proporcijas. Vēlams izgatavot koka dubultlogus.

♦ Nav pieļaujama esošo ēku **siltināšana no ārpuses ielas un gala fasādēs**. Siltinot no iekšpuses nelietot tvaika necaurlaidīgus materiālus.

♦ Pirms ēku fasāžu atjaunošanas risinājuma izvēles izvērtēt atsevišķu esošo ailu pārbūves iespējas mūra žogā, kas iekļautos žoga arhitektūrā.

♦ Dzīvojamās ēkas Rūpniecības ielā Nr.32 koka jumta stāva atjaunošanai izvēlēties risinājumu, kas nepazemina dzīvojamās ēkas arhitektonisko vērtību un dzīvojamās vides estētisko kvalitāti. Logu nomaiņas gadījumā ielas fasādē nav pieļaujama PVC izstrādājumu iebūvēšana.

♦ Pirms ķieģeļu mūra ēku un mūra žoga remonta uzsākšanas demontēt gan fasādēs, gan iekštelpās "neelpojošus", mitrumu piesaistošus cementa uzslāņojumus. Demontējot uzslāņojumus lietot būves saudzējošas metodes.

♦ Veicot remontdarbus gan fasādēs, gan iekšdarbos izmantot **tradicionālos materiālus**: māla ķieģeļus, skārdu, kaļķa/cementa javu, kaļķa vai silikāta krāsas apdarei. Koka logus , durvis un vārtus krāsot ar lineļļas krāsām. Tradicionālie materiāli izcels ēku piederību vēsturiskajai pilsētas apbūvei.

Arhitekta
2025.gada 21. novembrī

Dace Lukšēvica

5. ESOŠĀS SITUĀCIJAS FOTOFIKSĀCIJAS ATTĒLU SARAKSTS

6. attēls. Mūra žoga kopskats gar Kalēju ielu. Skats uz A pusi. Žoga vidusdaļā cieši pie sienas izauguši bērzi.

7. attēls. Mūra žoga fragments gar Kalēju ielu grunts gabala R stūrī. Žogā sekundāri iebūvētas logu ailes, ignorējot sākotnējo žoga arhitektūru.

8. attēls. Esošais mūra žoga kopskats pēc koku nozāģēšanas, mūra posms pie koku celmiem sasvērē uz iekšpagalma pusi.

9. attēls. Mūra žoga kopskats gar Kalēju ielu. Skats uz R pusi. Uzsākta bojātās mūra daļas atjaunošana.

10. attēls. Mūra žoga gludi apmestās plaknes apgleznotas. Gleznījumu darinājuši Bauskas Mākslas skolas audzēkņi sakarā ar Bauskas 390 gadu jubileju 1999.gadā.

11. attēls. Dzīvojamās ēkas (kad.apz. 4001 0030081 004) A gala fasāde pret Kalna ielu. Kwartāla iekšpagalmu no Kalna ielas atdala dolomīta akmens mūra žogs (būvēts 20.gs. 80. gados)

12. attēls. Dzīvojamās ēkas (apbūves C daļa) Z fasāde. Skats no iekšpagalma. Ēkas pārbūve nepabeigta, ailes iebūvētas neregulāri, haotiski. 2.stāvā iebūvēti koka logi.

13. attēls. Dzīvojamās ēkas (apbūves C daļa) Z fasādes fragments. Ēkas ZA stūrī gala ārsiena atdalījies iekšpagalma ārsienas ar caurejošu plaisu.

14. attēls. Dzīvojamās ēkas un palīgēkas Z fasādes iekšpagalma DA daļā.

15. attēls. Saimniecības ēkas Z fasāde pret iekšpagalmu. Koka celtnes apdarei izmantoti dažādi kokmateriāli.

16. attēls. Saimniecības ēkas jumta dzegas mezgls pie savienojuma ar neapdīvoto mūra dzīvojamo ēku.

17. attēls. Dzīvojamās ēkas (kad.apz. 4001 0030081 004) R fasāde pēc saimniecības ēkas demontāžas. Siena mūrēta no dažādas markas (sekundāri izmantotiem) māla ķieģeļiem.

18. attēls. Dzīvojamās ēkas R gala siena piebūvēta pie esoša mūra žoga. Skats pēc koka saimniecības ēkas jumta demontāžas.

19. attēls. Dzīvojamās ēkas mūrlatas fragments. Iespējams, saglabāties no sākotnējās mūra saimniecības ēkas (atradusies tagadējās koka vietā 19.gs. b.).

20. attēls. Saimniecības ēkas ārsienas (mūra žogs pret Kalēju ielu) fragments (Austrumu daļa) ar koka pārseguma sijām no sākotnējās ēkas. Sienas apakšējā daļa bojāta ar izaugušo koku saknēm.

21. attēls. Saimniecības ēkas ārsienas (mūra žogs pret Kalēju ielu) fragments (vidus daļa) ar koka pārseguma sijām no sākotnējās ēkas. Sienas apakšējā daļa bojāta ar izaugušo koku saknēm.

22. attēls. Saimniecības ēkas ārsienas (mūra žogs pret Kalēju ielu) fragments (Rietumu daļa) ar koka pārseguma sijām no sākotnējās ēkas. Sienas apakšējā daļa bojāta ar izaugušo koku saknēm.

23. attēls. Saimniecības ēkas ārsienas (mūra žogs pret Kalēju ielu) fragments (Rietumu daļa) ar koka pārseguma sijām no sākotnējās ēkas. Sienas apakšējā daļā erodējuši un izdrupuši

ķieģeļi. Uzsākta mūra žoga bojātās daļas demontāža. Dzīvojamās ēkas nr.32 koka apjoma gala siena, kas bloķēta ar koka saimniecības ēku.

24. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 kopskats no iekšpagalma. Ēka veidojusies no diviem apjomiem: koka daļa Kalēju ielas pusē pie mūra žoga un ķieģeļu mūra daļa iekšpagalma pusē.

25. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 koka apjoma A ārsiena. Skats no demontētās koka saimniecības ēkas puses. Koka apjoms piebūvēts pie mūra žoga gar Kalēju ielu.

26. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 mūra apjoma A fasāde. Mūra lejasdaļā mitruma plankumi. Saglabāties sākotnējais koka logs L-1 (112X155cm).

27. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 mūra apjoma Z fasāde. Mūra lejasdaļā mitruma plankumi. Saglabāties sākotnējais koka logs L-1 (112X155cm), koka dēļu bēniņu lūka.

28. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 koka apjoma bēniņtelpa. Saglabājusies sākotnējā jumta konstrukcija.

29. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 mūra apjoma bēniņtelpa. Saglabājusies sākotnējā jumta konstrukcija, apaļkoka spāres, jumta krēsls, dēļu bēniņu lūka ar kaltām metāla virām.

30. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 mūra apjoma kopskats no ZR puses. Z fasādes lejasdaļā uz ķieģeļiem izdalījušies sāļi, R fasādes augšdaļā ķieģeļu virsma erodējusi, atsevišķi ķieģeļi izdrupuši. Saglabāties sākotnējais koka logs L-1 (112X155cm).

31. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 ieejas durvis D-1 vienā no dzīvokļiem (koka apjomā) .

32. attēls. Saimniecības ēkas dēļu durvis D-1. Saglabājušies fragmenti no metāla furnitūras. Koka sienas statnim saglabājušies kaltu metāla skrūvju fragmenti.

33. attēls. Saimniecības ēkas dēļu durvis D-2.

34. attēls. Saimniecības ēkas dēļu durvis D-3 ar kaltām metāla virām kāšos.

35. attēls. Saimniecības ēkas grīdas fragments – akmens bruģis.

36. attēls. Saimniecības ēkas nesošā koka karkasa konstrukcija pēc sienu jumta un sienu demontāžas. Konstrukcijām atsevišķās vietās izmantoti neapzāģēti apaļkoki. Iekšpagalma fasādes R daļa.

37. attēls. Saimniecības ēkas nesošā koka karkasa konstrukcija pēc jumta un sienu demontāžas. Vertikālās konstrukcijām iekšpagalma fasādes A daļā.

38. attēls. Iekšpagalma D malas apbūves kopskats pēc saimniecības ēkas demontāžas. R galā saglabāta mūra dzīvojamā ēka (kad.apz. 4001 0030081 004).

39. attēls. Iekšpagalma D malas apbūves kopskats pēc saimniecības ēkas demontāžas. A galā saglabāta dzīvojamā ēka Nr.32. Koka konstrukcijas saglabātas atkārtotai izmantošanai.

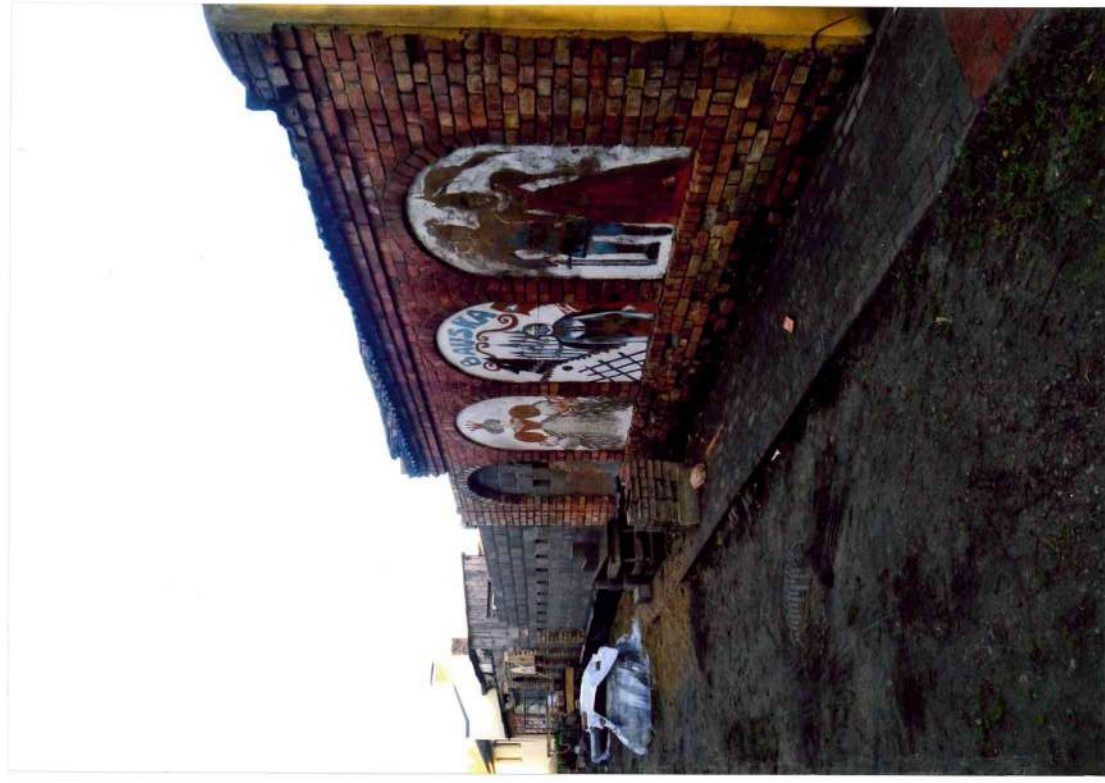
6. attēls. Mūra žoga kopskats gar Kalēju ielu. Skats uz A pusi. Žoga vidusdaļā cieši pie sienas izauguši bērzi.

7. attēls. Mūra žoga fragments gar Kalēju ielu grunts gabala R stūrī. Žogā sekundāri iebūvētas logu aillas, ignorējot sākotnējo žoga arhitektūru.

8. attēls. Esošais mūra žoga kopskats pēc koku nozāgēšanas, mūraposmapie koku celmiem saskrējies uz iekšpagalma pusi.

9. attēls. Mūra žoga kopskats gar Kalēju ielu. Skats uz R pusi. Uzsākta bojātās mūra daļas atjaunošana.

10. attēls. Mūra žoga gludi apmestās plaknes apgleznotas. Gleznojumu darinājuši Bauskas Mākslas skolas audzēkņi sakarā ar Bauskas 390 gadu jubileju 1999.gadā.

11. attēls. Dzīvojamās ēkas (kad.apz. 4001 0030081 004) A gala fasāde pret Kalna ielu. Kvarāla iekšpagalmu no Kalna ielas atdala dolomīta akmens mūra žogs (būvēts 20.gs. 80. gados)

12. attēls. Dzīvojamās ēkas (apbūves C daļa) Z fasāde. Skats no iekšpagalma. Ēkas pārbuve nepabeigta, ailes iebūvētas neregulāri, haotiski. 2.stāvā iebūvēti koka logi.

13. attēls. Dzīvojamās ēkas (apbūves C daļa) Z fasādes fragments. Ēkas ZA stūrī gala āršiena atdalījusies iekšpagalma āršienas ar caurejošu plaisu.

14. attēls. Dzīvojamās ēkas un palīgēkas Z fasādes iekšpagalma DA daļā

15. attēls. Saimniecības ēkas Z fasāde pret iekšpagalmu. Koka celtnes apdarei izmantoti dažādiem kokmateriāli.

16. attēls. Saimniecības ēkas jumta dzegas mezgls pie savienojuma ar neapdzīvoto mūra dzīvojamo ēku.

17. attēls. Dzīvojamās ēkas (kad.apz. 4001 0030081 004) R fasāde pēc saimniecības ēkas demontāžas. Siena mūrēta no dažādas markas (sekundāri izmantotiem) māla ķieģeļiem.

18. attēls. Dzīvojamās ēkas R gala siena piebūvēta pie esoša mūra žoga. Skats pēc koka saimniecības ēkas jumta demontāžas.

19. attēls. Dzīvojamās ēkas mūrlatas fragments. Iespējams, saglabājies no sākotnējās mūra saimniecības ēkas (atradusies tagadējās koka vietā 19.gs. b.).

20. attēls. Saimniecības ēkas ārsienas (mūra žogs pret Kalēju ielu) fragments (Austrumu daļa) ar koka pārseguma sijām no sākotnējās ēkas. Sienas apakšējā daļa bojāta ar ieaugušo koku saknēm.

21. attēls. Saimniecības ēkas ārsienas (mūra žogs pret Kalēju ielu) fragments (vidus daļa) ar koka pārseguma sijām no sākotnējās ēkas. Sienas apakšējā daļa bojāta ar ieaugušo koku saknēm.

22. attēls. Saimniecības ēkas ārienesas (mūra žogs pret Kalēju ielu) fragments (Rietumu daļa) ar koka pārseguma sijām no sākotnējās ēkas. Sienas apakšējā daļa bojāta ar ieaugušo koku saknēm.

23. attēls. Saimniecības ēkas ārienesas (mūra žogs pret Kalēju ielu) fragments (Rietumu daļa) ar koka pārseguma sijām no sākotnējās ēkas. Sienas apakšējā daļā erodējuši un izdrupuši ķieģeļi. Uzsākta mūra žoga bojātās daļas demontāža. Dzīvojamās ēkas nr.32 koka apjoma gala siena, kas bloķēta ar koka saimniecības ēku..

24. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 kopskats no iekšpagalma. Ēka veidojusies no diviem apjomiem: koka daļa Kalēju ielas pusē pie mūra žoga un ķieģeļu mūra daļa iekšpagalma pusē.

25. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 koka apjoma A ārsiena. Skats no demontētās koka saimniecības ēkas puses. Koka apjoms piebūvēts pie mūra žoga gar Kalēju ielu.

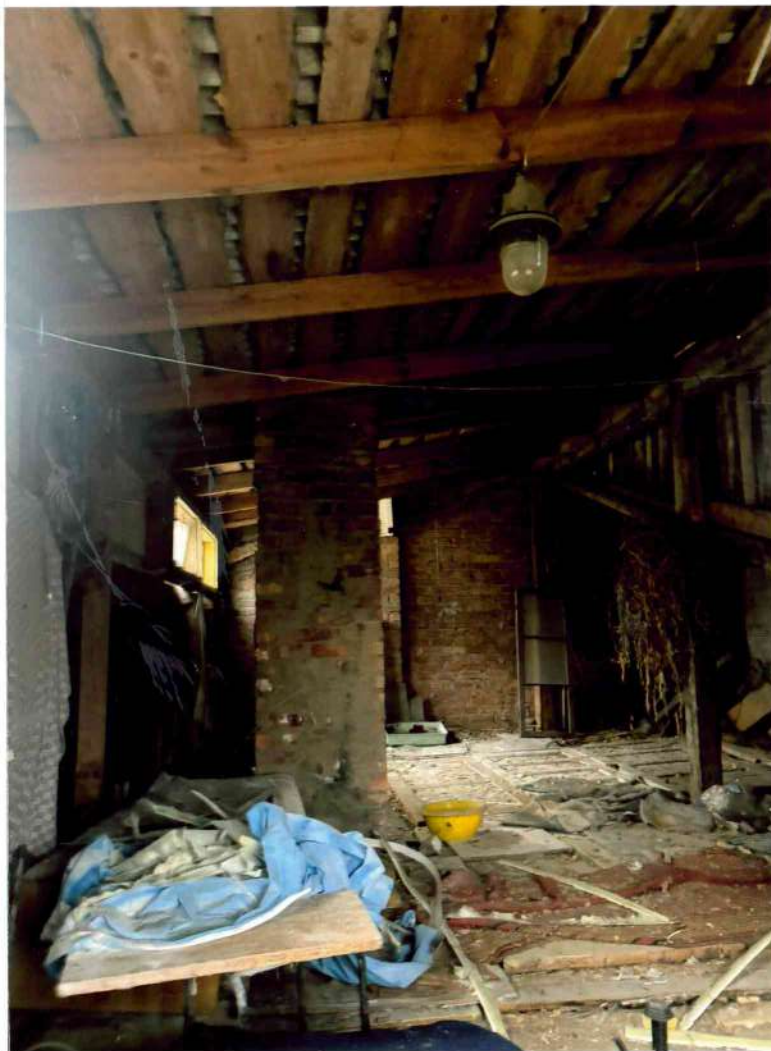

26. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 mūra apjoma A fasāde. Mūra lejasdaļā mitruma plankumi. Saglabājies sākotnējais koka logs L-1 (112X155cm).

27. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 mūra apjoma Z fasāde. Mūra lejasdaļā mitruma plankumi. Saglabājies sākotnējais koka logs L-1 (112X155cm), koka dēļu bēniņu lūka.

28. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32
koka apjoma bēniņtelpa.
Saglabājusies sākotnējā
jumta konstrukcija.

29. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 mūra apjoma bēniņtelpa. Saglabājusies sākotnējā jumta konstrukcija, apaļkoka spāres, jumta krēsls, dēļu bēniņu lūka ar kaltām metāla virām.

30. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 mūra apjoma kopskats no ZR puses. Z fasādes lejasdaļā uz ķieģeļiem izdalījušies sāļi, R fasādes augšdaļā ķieģeļu virsma erodējusi, atsevišķi ķieģeļi izdrupuši. Saglabājies sākotnējais koka logs L-1 (112X155cm).

31. attēls. Dzīvojamās ēkas Nr.32 ieejas durvis D-1 vienā no dzīvokļiem (koka apjomā).

32. attēls. Saimniecības ēkas dēļu durvis D-1. Saglabājušies fragmenti no metāla furnitūras. Koka sienas statnim saglabājušies kaltu metāla skrūvju fragmenti.

33. attēls. Saimniecības ēkas dēļu durvis D-2.

34. attēls. Saimniecības ēkas dēļu durvis D-3 ar kaltām metāla virām kāšos.

35. attēls. Saimniecības ēkas grīdas fragments – akmens bruģis.

36. attēls. Saimniecības ēkas nesošā koka karkasa konstrukcija pēc sienu jumta un sienu demontāžas. Konstrukcijām atsevišķās vietās izmantoti neapzāģēti apaļkoki. Iekšpagalma fasādes R daļa.

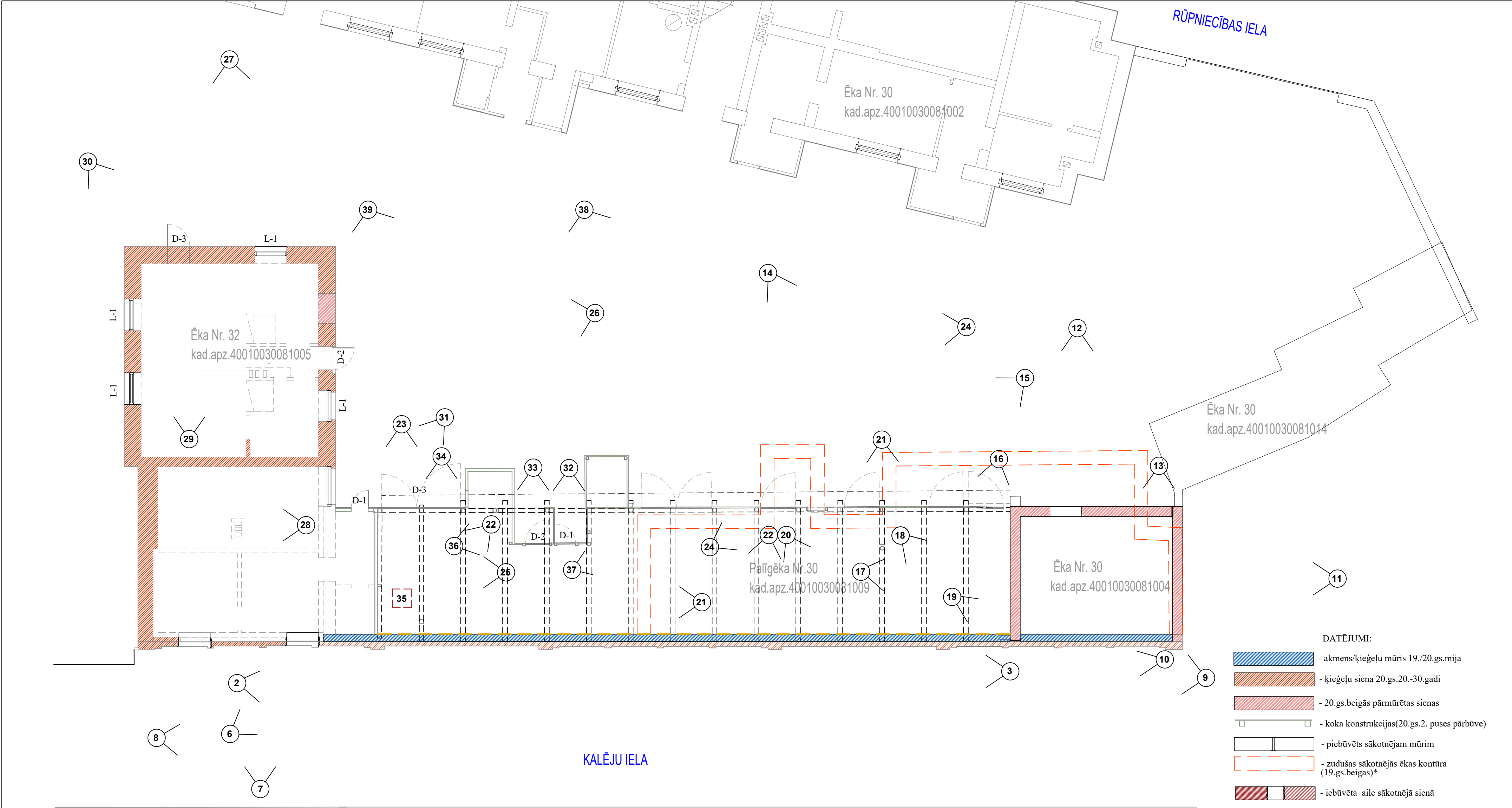
37. attēls. Saimniecības ēkas nesošā koka karkasa konstrukcija pēc sienu jumta un sienu demontāžas. Vertikālās konstrukcijām iekšpagalma fasādes A daļa.

38. attēls. Iekšpagalma D malas apbūves kopskats pēc saimniecības ēkas demontāžas. R galā saglabāta mūra dzīvojamā ēka (kad.apz. 4001 0030081 004).

39. attēls. Iekšpagalma D malas apbūves kopskats pēc saimniecības ēkas demontāžas. A galā saglabāta dzīvojamā ēka Nr.32. Koka konstrukcijas saglabātas atkārtotai izmantošanai.

APZĪMĒJUMI:

- 4 - ēkas adrese, kad.apz. numurs
25 - fotofiksācijas vieta, virziens un numurs
35 - fotofiksācijas numurs, vieta uz grīdas

PIEZĪMES:

- Rasējumam izmantoti kadastrālās uzmērīšanas lietas plāni, uzmērījumi uz vietas.
- *19.gs.mūra ēkas kontūra iezīmēta nosacīti- pēc vietas vēsturiskajā pilsēta plānā.
- Palīgēkas (kad.apz.40010030081009) iekšējais plānojums nav parādīts.

Objekts:		Trīs ēku fasāžu arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija Rūpniecības iela Nr. 30 (k.apz. 40010030081004), (k.apz. 40010030081009), Nr.32, Bauska					
Pasūtītājs:		Artūrs Andrišūns					
Amats	Vārds, uzvārds	Paraksts	Datums	Lapas saturs:			
				STĀVA PLĀNS			
Izpētes.d.vad.	D.Lukšēvica		10.12.2024.	Projektēšanas stadija	Marka	Lapa	Mērogs
Izstrādāja	D.Lukšēvica		10.12.2024.	Pirmsprojekta izpēte	AMI	1	1:100